

VANDERPOORTEN, Arthur (Puurs 17 februari 1884 – Bergen-Belsen 3 april 1945). Vader van **Herman Vanderpoorten**.

Werd na middelbare studies aan het Mechelse atheneum handelsdirecteur te Lier van een Brusselse firma. In 1923 werd Vanderpoorten lid van het hoofdbestuur van het **Willemsfonds** en van het **Liberaal Vlaams Verbond**. In beide organisaties stelde hij zich democratisch en vooruitstrevend op en zette hij zich in voor de culturele ontvoogding van het Vlaamse volk. Als lid van de raad van bestuur van het **Vlaams Economisch Verbond** (vanaf 1934) verzette hij zich tegen de nationalistische tendens in het verbond. Vanderpoorten werkte voorts mee aan het tijdschrift *De Vlaamse Gids*.

In juni 1936 werd Vanderpoorten verkozen tot liberaal provinciaal senator voor het arrondissement Antwerpen, waar hij een wetsvoorstel indiende dat de basis werd voor het fonds voor de bouw van rijksscholen (wet van 17 juli 1937). In 1939 werd hij herkozen voor het arrondissement Mechelen-Turnhout. Hij hield zich nu vooral bezig met het onderwijs, volksgezondheid en de toepassing van de taalwetten. Hij werd ook lid van het **Studiecentrum tot Hervorming van de Staat**. Vanderpoorten koppelde de Vlaamse ontvoogdingsstrijd aan **vrijzinnigheid** en volksgezondheid. Politiek-institutioneel zag hij de oplossing voor de taalproblemen steeds binnen de Belgische staatsstructuur. In zijn publicatie *Het zomert in Vlaanderen* (1937) verdeedigde hij de rechten van Vlaanderen binnen België

5e Jaargang — Nr 5 (Nr 36)

Mei 1945

NEOHUMANISME

Orgaan van het Liberaal Vlaamsch
Studentenverbond

GENT — BRUSSEL

REDACTIE en BEHEER: M. VANDE VYVER,
Van Hoorebekestraat, 49, Ledeberg — P. C. 48.22.18

De schrijver is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Abonnementsprijs : 30 fr.

Volgens de jongste, nog niet bevestigde berichten zouden ons eereid Oud-Minister Arthur VANDERPOORTEN en onze oud-Voorzitter Meester Frans DHONT in Duitschland om het leven zijn gekomen.

Tegenover de familisleden en in 't bijzonder tegenover onze oud-leden Elza en Walter Vanderpoorten drukken wij nog steeds onze hoop uit, dat het niet waar moge zijn.

Het Bestuur.

M. VAN DE VYVER.

V-DAY

Het blad Neohumanisme van het Liberaal Vlaamsch Studentenverbond (1945) vreest de dood van erelid Arthur Vanderpoorten (links) in Duitsland, een vrees die later bewaarheid wordt. Vanderpoorten werd in 1923 lid van het hoofdbestuur van het Liberaal Vlaams Verbond en later senator en minister (1939). Hij verdedigde de culturele autonomie voor Vlaanderen maar verzette zich tegen elke vorm van politieke scheiding. (AMVC)

en viel hij de visie aan als zou de Franse taal het cement van België zijn. Hoewel hij pleitte voor **culturele autonomie**, was hij een sterk tegenstander van enige vorm van politieke scheiding, aangezien België “een economische, een politieke, een diplomatieke noodzakelijkheid” was. Bovendien stelde hij: “Een ultramontaans of een Hitleriaans Vlaamsch Vlaanderen schrikt ons evenzeer af als een franskiljonsch België.”

Op 18 april 1939 werd Vanderpoorten minister van openbare werken in de katholiek-liberale regering-Hubert Pierlot. Toen deze coalitie op 5 januari 1940 werd hervormd, volgde hij Albert Devèze op als minister van binnenlandse zaken. In mei 1940 behoorde hij samen met Pierlot, **Paul-Henri Spaak** en **Henri Denis** tot de ‘vier van Wijnendale’, de ministers die op 25 mei 1940 in het laatste gesprek met **Leopold III** de koning tevergeefs probeerden te overtuigen het land te verlaten en de strijd aan de zijde van de geallieerden voort te zetten. Dit gesprek in Wijnendale bezegelde de definitieve breuk

tussen koning en regering. Vanderpoorten trok met de regering naar Frankrijk. In tegenstelling met Spaak en Pierlot die na lang aarzelen naar Londen trokken, bleef hij met Léon Matagne, Eugène Soudan en August de Schryver ook na de Franse capitulatie te Vichy. Vanderpoorten meende dat de oorlog voor België voorbij was en trachtte vanuit Frankrijk een persoonlijke verzoening met de koning te bewerkstelligen. Ondertussen had hij elke ministeriële activiteit gestaakt en vestigde hij zich als privé-persoon te Grenoble waar hij twee jaar filosofie en rechten studeerde. Enkele maanden na de Duitse bezetting van Zuid-Frankrijk werd Vanderpoorten gearresteerd, onder andere wegens hulp aan Belgen die naar Engeland wilden vluchten. Hij stierf in het kamp van Bergen-Belsen aan tyfus.

WERKEN: 'Hoe zie ik de oplossing van het Vlaamsche vraagstuk?', in *De Vlaamsche Gids* (1931), p. 98-108; – 'Den hervorming van den Staat', in *De Vlaamsche Gids* (1936), p. 337-356; – 'Het zomert in Vlaanderen. De stand van de liberale Vlaamsche beweging', in *De Vlaamsche Gids* (1937), p. 547-555 (ook afzonderlijk uitgegeven door het LVV in 1937).

LITERATUUR: H. Vanderpoorten, 'Herinneringen aan mijn vader', in *De Vlaamsche Gids* (1946), p. 262-264; – V. Sabbe, 'Arthur Vanderpoorten', in *De Vlaamsche Gids* (1951), p. 455-457; – K. Jonckheere, 'Lierse profielen. Arthur Vanderpoorten', in *'t Land van Ryen* (1965); – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, IV, 1969; – PVB, 'Honderd jaar geleden geboren. Arthur Vanderpoorten', in *De Nieuwe Gazet* (18 februari 1984).

ILLUSTRATIE(S), zie: Willemsfonds (groep links, eerste rechts).

GASTON DURNEZ* EN NICO WOUTERS